

Biodegradacja

Rozkład związków organicznych przez działanie organizmów żywych (np. bakterie, grzyby, glony, robaki) na prostsze składniki chemiczne w procesie biochemicznym. Degradacja środowiska przez wpuszczanie ścieków do jezior i rzek, na skutek, czego eliminowane są wrażliwsze gatunki, a jednocześnie dynamicznie rozwijają się drobnoustroje niepożądane. Następuje wyczerpywanie tlenu rozpuszczonego w wodzie oraz mocno ogranicza się fotosynteza.

Biogaz

Produkt fermentacji związków pochodzenia organicznego (np. odpady komunalne, ścieki, odchody zwierzęce, odpady przemysłu rolno-spożywczego, biomasa), a częściowo także ich gnicia, powstający w biogazowi.

Biomasa

Masa materii zawarta w organizmach. Biomasa podawana jest w odniesieniu do powierzchni (w przeliczeniu na metr lub kilometr kwadratowy) lub objętości (np. w środowisku wodnym na metr sześcienny). Wyrażana jest w postaci świeżej masy (organizmów żywych) oraz suchej masy (po wysuszeniu lub odparowaniu wody). Poprzez fotosyntezę energia słoneczna jest akumulowana w biomacie, początkowo organizmów roślinnych, później w łańcuchu pokarmowym, także zwierzęcych. Energię tę wykorzystuje się poprzez spalanie biomasy lub spalanie produktów jej rozkładu. Uzyskana podczas spalania energia cieplna może być przetworzona na energię elektryczną.

Do celów energetycznych wykorzystuje się najczęściej:

- drewno odpadowe
- odchody zwierząt
- osady ściekowe
- słomę, makuchy i inne odpady produkcji rolniczej
- wodorosty uprawiane specjalnie w celach energetycznych
- odpady organiczne
- oleje roślinne i tłuszcze zwierzęce

Takie pozyskiwanie energii jest korzystniejsze dla środowiska niż spalanie paliw kopalnych ze względu na dużo niższą zawartość siarki w biomacie. Ponadto powstający przy spalaniu dwutlenek węgla jest zamieniany na biomasę przez kolejne pokolenia organizmów żywych wytwarzających biomasę, które następnie będą spalane itd. Dwutlenek powstały przy spalaniu paliw kopalnych pojawia się w środowisku nagle, po milionach lat gromadzenia i przekształcaniu się pokładów biomasy w paliwa kopalne, zwiększając efekt cieplarniany.

Dziura ozonowa

Zmniejszone stężenie ozonu w stratosferze atmosfery ziemskiej. Zjawisko to występuje głównie w obszarach podbiegunowych.

Ekosystem

System ekologiczny, w którym zachodzi wymiana materii między biocenozą i biotopem. Ekosystem to największa jednostka funkcjonalna biosfery.

Na ekosystem składa się: biocenoza – ogół organizmów występujących na danym obszarze, powiązanych w jedną całość różnymi zależnościami między sobą biotop - nieożywione elementy tego obszaru (środowisko zewnętrzne). Przykładowe ekosystemy: staw, las, dżungla, łąka, rafa koralowa, pole. Struktura pokarmowa ekosystemu:

- środowisko – materia nieożywiona w środowisku, abiotyczna
- producenci - organizmy samożywne (wykorzystują jedynie abiotyczną część ekosystemu)
- konsumenci – głównie zwierzęta
- reducenty – bakterie i grzyby powodujące rozkład.

Gospodarowanie odpadami

Działania polegające na zbieraniu, transporcie, odzysku i unieszkodliwianiu odpadów, ale również nadzór nad miejscami unieszkodliwiania tych odpadów.

Import

Przywóz sprzętu z terytorium państwa niebędącego członkiem Unii Europejskiej lub państwem członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym w celu wprowadzenia do obrotu

KGO

Koszt gospodarowania odpadami albo inaczej opłata recyklingowa, czyli koszt zbierania, przetwarzania i recyklingu ZSEE, pokrywany w całości przez Wprowadzających (producentów bądź importerów).

Klimat

Klimat jest to ogół zjawisk pogodowych na danym obszarze w okresie wieloletnim. Ustalany jest na podstawie długotrwałych obserwacji różnorodnych składników. Są to najczęściej pomiarów temperatury, opadów atmosferycznych i wiatru. Standardowy okres obserwacji wynosi to około trzydzieści lat.

Klimat na Ziemi kształtują trzy podstawowe procesy klimatotwórcze: obieg ciepła, obieg wody i krążenie powietrza oraz czynniki geograficzne: układ lądów i oceanów, wysokość n.p.m. Klimat jest jednym z czynników ekologicznych wpływających na występowanie i życie organizmów.

Kolektor słoneczny

Urządzenie do konwersji energii promieniowania słonecznego na ciepło. Energia słoneczna docierająca do kolektora zamieniana jest na energię cieplną nośnika ciepła, którym może być ciecz (glikol, woda) lub gaz (np. powietrze).

Kompost

Nawóz organiczny otrzymywany w wyniku częściowego rozkładu tlenowego odpadów roślinnych i zwierzęcych przemieszanych z ziemią, próchnicą lub torfem. Kompost wzbogaca glebę w próchnicę, zwiększa jej pojemność wodną i powietrzną, poprawia wzrost i rozwój roślin. Stosuje się go, jako składnik podłoża dla upraw roślinnych.

Kompostowanie

Użyźnianie gleby kompostem, produkowanie kompostu. Naturalna metoda

unieszkodliwiania i zagospodarowania odpadów, w kontrolowanych warunkach z dostępem powietrza, w odpowiedniej temperaturze i wilgotności.

Komunalne osady ściekowe

Osady pochodzące z komór fermentacyjnych oraz innych urządzeń oczyszczalni ścieków komunalnych.

Odpady

Niepożądane substancje i przedmioty, powstałe w wyniku działalności lub bytowania człowieka.

Odpady komunalne

Odpady powstające w gospodarstwach domowych, w obiektach użyteczności publicznej i obsługi ludności, a także w pomieszczeniach używanych na cele biurowe lub socjalne przez wytwarzającego odpady np. odpady domowe, uliczne zbierane w koszach, zmiotki uliczne, zgarniany z ulicy śnieg, odpady służby zdrowia, nieczystości gromadzone w zbiornikach bezodpływowych, porzucone wraki pojazdów mechanicznych, z wyjątkiem odpadów niebezpiecznych.

Odpady niebezpieczne

Są to odpady, które wprowadzone do środowiska nawet w niewielkich ilościach, ze względu na swoje pochodzenie, skład chemiczny, biologiczny i okoliczności, stanowią zagrożenie dla życia, lub zdrowia ludzi albo dla środowiska. Zawierają najczęściej składniki toksyczne, radioaktywne, palne, wybuchowe lub biologicznie czynne. Muszą posiadać odpowiedni skład i charakteryzować się przynajmniej jedną z poniższych właściwości:

- wybuchowe (pod wpływem płomienia, wstrząsu, tarcia);
- utleniające (połączone z innymi substancjami powodują silną reakcję egzotermiczną);
- wysoce łatwopalne, temperatura zapłonu poniżej 21° C (substancje i preparaty w stanie ciekłym);
- zapłon w temperaturze otoczenia (przy kontakcie z powietrzem);
- zapłon po krótkim kontakcie ze źródłem ognia (substancje i preparaty w stanie stałym).

Odzysk odpadów

Są to wszystkie działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, albo działania polegające odzyskaniu z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystanie, pod warunkiem, że nie będzie to zagrażać zdrowiu i życiu ludzi ani środowisku.

Ponowne użycie

Użycie zużytego sprzętu lub jego części składowych w tym samym celu, dla którego były zaprojektowane i wykonane.

Przetwarzanie

Wszystkie czynności podejmowane po przekazaniu zużytego sprzętu do przedsiębiorcy prowadzącego zakład przetwarzania w celu demontażu obejmującego usunięcie z tego sprzętu określonych składników niebezpiecznych, materiałów i części składowych, pocięcie oraz przygotowanie do odzysku lub unieszkodliwiania.

Recykling

To taki odzysk, który polega na powtórny przetwarzaniu substancji lub materiałów zawartych w odpadach w procesie produkcyjnym w celu uzyskania substancji lub materiału o przeznaczeniu pierwotnym lub o innym przeznaczeniu, w tym też recykling organiczny, z wyjątkiem odzysku energii.

Recykler

Firma lub organizacja bądź osoba zajmująca się recyklingiem. Aby zostać recyklerem, należy posiadać odpowiednią decyzję na odzysk określonej grupy odpadów, odpady te przetwarzać w procesie recyklingu (należy dysponować odpowiednią technologią oraz możliwościami technicznymi), a otrzymane produkty muszą spełniać odpowiednie wymagania jakościowe.

Rekultywacja

Przywracanie wartości użytkowych i przyrodniczych gruntem zdewastowanym i zdegradowanym (często po wysypiskach śmieci) przez działalność człowieka, przede wszystkim leśnym i rolniczym, poprzez zalesianie lub zalewanie albo zasypywanie terenów kopalnianych. Rekultywacja to także sposób polepszenia stanu zdegradowanych jezior, polegający na przywróceniu ich poprzednich funkcji, a także cech fizycznych, chemicznych i biologicznych jak najbardziej zbliżonych do naturalnych. Dobór odpowiedniej metody, uwarunkowany jest odmiennością poszczególnych jezior, różnic w sposobach i zakresach zanieczyszczenia, a także ich położenia w zlewni.

Składowisko odpadów

Obiekt zorganizowanego deponowania odpadów komunalnych, wylewisko odpadów ciekłych, zwałowisko mas ziemnych i skalnych powstające w wyniku realizacji inwestycji albo prowadzenia eksploatacji kopalni – z zastrzeżeniami określonymi prawnie. Składowisko odpadów może być zorganizowane wyłącznie na terenie do tego przeznaczonym.

Solar

Solar jest to potoczna nazwa kolektorów słonecznych.

Spalarnia odpadów

Instalacja, w której zachodzi termiczne przekształcanie odpadów w celu ich unieszkodliwienia, z odzyskiem lub bez odzysku wytwarzanej energii cieplnej.

Turbina wiatrowa

Zwana także silnikiem wiatrowym, wieżą wiatrową, siłownią wiatrową lub generatorem wiatrowym to urządzenie zamieniające energię kinetyczną wiatru na pracę mechaniczną w postaci ruchu obrotowego wirnika. Zasada działania turbiny wodnej o poziomej osi obrotu ma wirnik składający się z łopat i piasty umieszczonej na przedniej części gondoli ustawionej na wiatr, wirnik przymocowany jest do głównego wału wspierającego się na łożyskach, wał przenosi energię obrotów przez przekładnię do generatora, który przekształca ją w energię elektryczną.

Turbina wodna

Jest to silnik wodny przetwarzający energię mechaniczną wody na ruch obrotowy za pomocą wirnika z łopatkami. Turbina wodna stosowana głównie w elektrowniach

wodnych do napędu prądnic. Zalicza się do silników hydrokinetycznych, silników przepływowych. Poprzednikiem i wzorem dla turbin wodnych było koło wodne.

Unieszkodliwianie odpadów

Poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do całkowitego lub częściowego stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska. Unieszkodliwianie odpadów obejmuje:

- selektywną zbiórkę,
- składowanie na wysypiskach specjalnie zbudowanych i odpowiednio zlokalizowanych,
- kompostowanie,
- spalanie,
- zintegrowane systemy unieszkodliwiania odpadów.

Utylizacja

Wykorzystanie lub zniszczenie produktów odpadowych lub materiałów, które straciły wartość użytkową, np. makulatury w papiernictwie, złomu w hutnictwie, fekalii do nawożenia. Utylizacja to także proces przerobu np. padliny, odpadów przemysłu rybnego lub odpadów poubojowych na mączki paszowe czy kleje. Najczęstszym sposobem utylizacji jest spalanie. Czasem piece utylizacyjne są wykorzystywane do podgrzewania wody ogrzewającej okoliczne osiedla.

Wprowadzający

Producent bądź importer sprzętu elektrycznego i elektronicznego, firma, która wprowadza na rynek polski ten sprzęt.

Wprowadzenie sprzętu do obrotu

Odpłatne albo nieodpłatne udostępnienie sprzętu po raz pierwszy na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym w celu używania lub dystrybucji.

Wykorzystanie odpadów

- Zastosowanie odpadów w celach przemysłowych (w tym energetycznych, budowlanych), jako surowców wtórnych (w całości lub w części, bezpośrednio lub poprzez przetworzenie)
- Zastosowanie odpadów w celach nieprzemysłowych, np. do nawożenia gleby, do kształtowania powierzchni gruntów.

Zakład przetwarzania

To instalacja, obiekt budowlany lub jego część, w których jest prowadzone przetwarzanie zużytego sprzętu, w tym demontaż obejmujący usunięcie z tego sprzętu określonych składników niebezpiecznych, materiałów i części składowych.

Zasady postępowania z odpadami

Ogólne zasady postępowania, które nakazują zapobieganie powstawaniu odpadów lub ograniczanie ich ilości, zapewnianie odzysku w sposób niezagrażający środowisku, – jeśli odpady powstały, unieszkodliwienie odpadów zgodnie z zasadami ochrony środowiska o ile nie udało się dokonać odzysku.

Zbieranie odpadów

Każde działanie mające na celu przygotowanie odpadów do transportu do miejsc odzysku lub unieszkodliwienia, a w szczególności umieszczanie odpadów pojemnikach, segregowanie i magazynowanie.

Zbierający zużyty sprzęt

To prowadzący punkt zbierania zużytego sprzętu, w tym punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, punkt skupu złomu lub zakład przetwarzania; gminna jednostka organizacyjna prowadzącą działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych i przedsiębiorca posiadający zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych; prowadzący punkt serwisowy oraz sprzedawca detaliczny i sprzedawca hurtowy.

www.stopzmianomklimatu.pl

FUNDACJA
OŚRODKA
EDUKACJI
EKOLOGICZNEJ

Organizator

Fundacja Ośrodka Edukacji Ekologicznej
ul. Raszyńska 32/44 | 02-026 Warszawa
tel. 22 668 92 68 | faks 22 883 50 96 | biuro@mroee.pl

Kampania edukacyjna
dofinansowana ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej